

Nr 11/12
1929

O-Ü. ESTO-MUUSIKA

muusikariistade, nende osade ja tarvete hinnakiri

VIIULID.

$\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ ja $\frac{4}{4}$ suuruses.

Kooli viiulid.

Straduari mudel, vahtra puust, kollakaspruun	Kr. 7.50
Straduari mudel, kollakaspruun, varjuline	" 10.—
Amati mudel, kastanjapruun, mustast puust garnituur	" 12.—
Stradivari mudel, tumepruun, mustast puust garnituur	" 15.—

Orkestri viiulid.

Maggini mudel, kollakarva kolilane, mustast puust garnituur	" 22.—
Amati mudel, vanaks imiteeritud	" 25.—
Gagliano mudel, vanaks imiteeritud	" 28.—
Amati mudel, vanaks imiteeritud	" 30.—
Stradivari mudel, vanaks imiteeritud	Kr. 35.—50.—

Violad (bratshed).

Stradivari mudel, punakas pruun	Kr. 15.—
Stradivari mudel, kollakas pruun	" 20.—
Amati mudel, orkestri pill	" 25.—

CELLOD.

Amati mudel	" 60.—
Stradivari mudel, mustast puust garnituur	" 90.—
Vanad celloid	Kr. 100.— ja 120.—

KONTRABASSID.

$\frac{3}{4}$ suurust, raud mehaniigiga	" 125.—
$\frac{3}{4}$ suurust, vask mehaniigiga	" 135.—

Eht Italia MANDOLIINED

(Poolümargune kere).

Vahtra puust, augu ja ääre ilustustega	" 8.50
Palisandri puust, perlmutter kõlaaugu ilustusega	" 11.—
Palisandri puust, perlmutter kõlaaugu ilustusega	" 14.—
Vahtra puust, ilusa mänguplatega, kahekordne nõrääreilustus	" 14.50
Vahtra puust, ilusa mänguplatega, parem kui eelmine	" 18.—
Solisti pill, palisandri puu, perlmutter ilustused	Kr. 30.—35.—

Sirge põhjaga mandoliinid, meistri töö.

Poleeritud kask, 8 keelega	" 15.—
Poleeritud mahagoni, 8 keelega	" 16.—
Häll, linnusilma puust, perlmutter ilustus	" 25.—
Häll, linnusilma puust, valge servaga perlmutter ilustus	" 35.—
Palisander, perlmutter ilustus, valge servaga	" 35.—
Poleeritud kask, 12 keelega	" 18.—

Pikolo mandoliinid.

Poleeritud kask	" 15.—
---------------------------	--------

Alt mandoliinid.

Poleeritud kask	" 20.—
---------------------------	--------

Mandolad.

Poleeritud kask	" 25.—
---------------------------	--------

Bass mandoliinid.

Poleeritud kask	" 60.—
---------------------------	--------

GITARRED.

Kask, lakeeritud, kollakas	" 13.50
" poleeritud, meistri töö	" 20.—
Parem kui eelmine, meistri töö	" 23.—
Mahagoni puust, meistri töö	" 25.—
Häll, linnusilma puust, valge serv, perlmutter ilustustega	" 45.—
Palisander, valge serv, perlmutter ilustustega	" 45.—
Pähkle puu, valge serv, perlmutter ilustustega	" 45.—
Mitmesugused gitarred kuni	" 60.—
Bass gitarred, kask, poleeritud	" 55.—
Bass gitarred, vaher, poleeritud	" 70.—
Hawaii gitarred, 6 keelega, vahtra puust, väljamaa töö	" 33.—

LAUTED.

Vahtra puust, vana kollaseks lakeeritud, tähega kõlaauk	" 27.—
Vahtra puust, ilusa kõlaaugu rosetiiga, väljaõnnestud griffilaud, bass laute	" 75.—

BANJOD.

Tenor banjo, 4 keelega, lah-tise kerega	" 40.—
Tenor banjo, 4 keelega, resonaatoriga, väga hea töö, ilus kõla, kastiga	" 100.—
Tenor banjo, 4 keelega solisti pill, ühes kastiga	" 150.—
Mandoliin banjo, resonaatoriga	" 25.—

HELING

5-10846
MUUSIKA
TANTS
TEATER
RAADIO

A 16514

November/Detsember 1929 Nr 11/12

I. aastakaik

Aegkiri Heling ilmub 1 kord kuus ∴ Toimetuse ja talituse: Tallinn, Suur Tartu mnt. 65, k. 15
ksiknumbri hind 25 senti ∴ Kuulutuste hinnad: 1/4 külge 20 kr., 1/2 külge 10 kr., 1/4 külge
5 krooni ∴ Teksti ees ehk sisu kahekordsed hinnad ∴ Tellimiste ja kuulutuste vastu
võtmise O.-ü. Esto-Muusika, Tallinn, Viru tän. 2

Vastutav toimetaja ja väljaandja: VOLDEMAR PIIRVALD, Graniidi tän. 19, krt. 1

TALLINN, JÕULUKUUL 1929

Jõulud — on rõõmupühad.

See imeline hommikumäe muinas-
jutt Lunastaja Jeesuse sündimisest
on haaranud aastatuhande kestel nii
sügavalt inimesi, et olgu usklik ehk
mitte usklik, igauks neist tunneb
rõõmu Jõulude lähenemisest, ta
ootab neid, ta igatseb neid. On see
rõõm Lunastaja ilmale sündimise pä-
rast või millegi muu pärast, sellest
ei juurelda, vaid tagamõtteta min-
nakse jõuludele vastu kui mingisugu-
sele ebamaisele ilmutusele, lapseli-
kult pakitseva rõõmutundega sü-
dames.

Jõulud — on rõõmupühad. . .

Tõesti nad on ka seda neile, kes ei
taha näha jõulu pühades mingisugust
usulist müsteeriumi.

Juba lapsepõlvest on juurdunud
meie verre usk, et jõulud toovad
meile ka maiset rõõmu. Seda on
sugereerinud meisse need pisikesed
mänguasjakased, mis meile annetati
põlva jõulukuuse all ja kui vanaks
saame, siis ootame ikka veel, et keegi
ootamata jõulumees tuleb ja toob
kaasa oma kotis, midagi mis meis
südame rõõmsalt tuksuma paneb. Nii
imelik kui see ka on: jõulukingitus
ei tarvitse ei tea kui väärtuslik olla,
ikkagi ühteviisi teeb ta meile rõõmu.

Jõulud tulevad. Nüüd elame veel
ainult jõulude ootamises. Ühes sel-
lega kasvab meis pakitsev uudishi-
mu, mida meile nad toovad. Samati
teeb ka meile endile muret, mida
võime pakkuda oma ligimistele. Kes
meist ei teaks, kui suurt muret teeb
jõulukingi valik? Mida osta, mida
annetada, kas meeldib see või teine
asi, kõige selle pärast tuleb muret-
seda päivi ja nädalaid. Ebameeldiv
annetus võib sagedasti nii mõnegi
jõulurõõmu rikkuda. Õnnestunud
annetusega võid aga võita igaveseks
parema sõbra.

Elu kogemused on näidanud, et on
siiski midagi, mis kunagi kellegi jõu-
lurõõmu pole rikkunud. See on an-
netatud muusikariist. Olgu see lihtne
suu- või vilespill, lõõtsharmonik ehk
kallihinnalisem klaver, ühtemoodi
kutsuvad nad esile tänutunde, ühte-
viisi teevad nad rõõmu.

Mida siis annetada käesolevaks
jõulupühendeks?

Meie ei eksi, kui ütleme, et selleks
kõige kohasem on tõesti mõni kaunis
muusikariist, mis on paremaks selt-
siliseks pühade ajal kui ka hiljem
üksilduse silmapilkudel. Muusikariis-
ta valik sündigu ainelise seisukorra
järele, s. o. suupillist Bechsteini tiiv-

klaverini. Et abiks olla jõulukinkide valikus, oleme avaldanud käesolevas „Helingi” numbris „Esto-Muusikas” müügil olevate muusikariistade ja raadioaparaatide nimekirja, mille järele igäüks otsustagu, mida valida. Arvesse võttes „Esto-Muusikas”

müügil olevate muusikariistade kõrget kvaliteeti, julgeme avaldada lootust, et keegi ei kahetse, kui sealt ostab jõulukingi. Omalt poolt ütleme ainult õnn kaasa ja olgu lugejatele jõulurõõm täiuslik.

Soovime kõigile häid pühi...

RAADIO HARRASTAJA SEIKLUSED

HUMORESK

Ühel õhtul, kui nautisin „Esto-Muusika” poolt valmistatud neljalambilise neutrodüüniga ooperit Madriidi riigiooperist, tormas tuppa mu sõber Anton Annus. Ehmatusest pidin saama närvishokki, sest niivõrd haletsemisväärne oli ta väljanägemine. Ma tundsin Anton Annust kui korralikku vabariigi kodanikku, kes päevas kord habet ajas, riietuses armastas viimast moodi ja kelle ümmarguselt näolt millalgi ei puudunud puuder ega sõrmeküüntelt maniküürilakk. Nüüd oli endisest härrasmehest järele jäänud ainult vari. Ülikond oli tal lohakil, habe ajamata, juuksed sassis, nagu kondine ja kahvatu.

„Tule issand appi, mis sinuga juhtunud”, küsisin toibudes esimesest üllatusest.

Ta võttis väsinult tugitoolis istet ja sõnas siis ise käega lüües: „Parem ära küsi.”

Kuni ma uudishimulikult uurisin neid muudatusi, mis temas vaheajal juhtunud, silmitses ta mõtlikult kuulates mu raadio aparati ja küsis siis:

„Ons see Tallinn?”

„Ei”, imestasin ma, „see on Madrid.” Ühtlasi üllatas mind see küsimus veel ka sellepärast, et minu tea-

da Annus üldse palju tegemist ei teinud raadioga.

Vaevalt tahtsin talle küsimusi esitada imeliku muudatuse põhjuste selgitamiseks, sest minu teada elas ta oma naisega õnnelikult ega polnud ta nime ka kuulnud pankrottmeistrite nimekirjas, kuid ta võttis sõna suust ja algas siis mahalöödult jutustama juhtumisi, mis ta sarnasesse seisukorda alla viinud.

Katsun ka „Helingu” lugejatele selle loo peajooni edasi anda.

„Sa tead ju”, algas Annus, „et ma elasin korralikku elu ja olin vabariigile ning ligimistele ainult kasuks. See moodne elu ei huvitanud mind millalgi, mispärast olin ka vaba iga-sugusest moodsaaja pattudest. Ma ei tantsinud foxi ega harrastanud ka raadiot. Juhtus aga nii, et ühel päeval sain kokku oma koolivennaga, kes palus end külastada. Tegingi seda heameelega, kuid see sai mulle aga saatuslikuks. Nagu tead, olin ma vaba raadiopalavikust, kuid mu sõbral oli just kodus samasugune riistapuu kui sinulgi. Olime söönud ja joonud, siis vedas ta noor ja kena naisuke mind ka mu protestidest hoolimata raadiot kuulama. Olen suur muusikaharrastaja ja need helid, mis voolasid kogu kogu maail-

mast, võlusid mind nii, et koju jõudes nägin kogu öö ainult und raadiost. Tead isegi, et ma millalgi tegemist ei tee asjadega, mida ma ei tunne ega mõista, sellepärast hoidis mind loomulik mõistus tagasi ise endale mõnd sarnast raadio värki meisterdama hakata. Mul oli vähe ülearust raha ja otsustasin siis osta kohe ühe valmis komplekti. Nagu iga uue asjaga ikka, ei teadnud missugust aparati osta. Sõbra poole pöörata ka ei julgenud, sest oleks siis end naeruvääristanud selle armsa naisukese ees. Otsin siis mõned raadiolehed ja hakkasin sealt uurima, et missugune see kõige parem on. Leht oli täis igasugu ülespuhutud kuulutusi ja sellepärast ei julgenud ka nende õnge hakata. Lõpuks leidsin sellest lehest austavaid kirjutusi suurema Eesti raadio-autoriteedi X. kohta, kes pidavat olema see kõige parem asjatundja sel maakeral. Pöörasin siis lõpuks tema poole. Teist jalga üle põlve heites, algas ta siis tähtsalt, et vaadake sel ja sel aparaadil on need ja need vead, selle lambid ei kõlba kusagile ja need „Ferranti”

transformaatorid on puha rämps. Sõelus siis edasi ja tagasi ning lõpuks pani ette osta ühe kuulsa väljamaa firma ultra-moodsa aparadi, mis olevat see raadio-tehnika viimane saavutus. Vaata sõber, siis algasid minul ka need kurvad päevad. Aparaadist maksin roppu raha, sellest pole küll kahju, kuid kui ta pännin üürgama, siis kiunus käes kui kass, kelle sabale astunud. Proovisin nii mitu õhtut, lõpuks kutsusin ärist asjatundja. See väenas teda siit ja sealt, kuid paremaid tagajärgi polnud ikkagi. Toodi juurde uusi osi, mõõdeti ja laaditi. Et olin oma teada juba suure summa välja annud, ei tahtnud omast ilma jääda ja pakkusin aparati tagasi, kuid äris ei võetud seda kuuldavalegi. Piiksutasin siis veel mõned õhtud ja ööd, nii et endalgi kõrvad hakkasid juba pilli mängima, kuni ühel hommikul sain majaperemehelt teate, et olen naabrite rahurikkumise pärast korterist üles öeldud. Kuid sellega veel ei lõpenud. Seni kui jandasin selle maailma kuulsa väljamaa aparaadiga, oli naine juba teisega sääred teinud

Tallinna Meestelaulu Selts, kes ka His Master's Voice grammofonipl. laulnud

ning ühel hommikul sain pealekauba äri!t veel lisaarve, mis isegi ületas aparaadi enda hinna. Arvesse olid pandud kõik montööri tunnid ja minutid, kruvikesed ja traadiotsad. Lõpuks nõudis ka veel majaperemees kahjutasu läbipõletatud elektrijuhede eest. Siin ma nüüd olen — naise- ta ja korterita ja ka rahaliselt täiesti ruineeritud.”

See lihtne lugu liigutas mind südame põhjani. Et leida lohutussõnu, keerasin oma aparaadil ette Milano. Vaevalt olid kuuldavale tulnud mahedad Itaalia viisirikka muusika helid, kui Annus muutus jälle erksumaks ja näis pikkamööda rahunevat. Leidsin paremaks vaikida, sest ehk aitab muusika võim. Ja tõesti Annuse silmis lõi lõkkele jälle elu ja

tõmmates mind kuue varrukast, küsis ta:

„Ons see ka mõni kuulus väljamaa aparaat?”

„Kaugeltki mitte”, naersin ma vastu, „puhas kodumaa ja omn meeste töö.”

„Või kodumaa töö”, ohkas Annus.

Oli kesköö juba käes, kui Annuselt oli saanud endine inimene, kuid ainult andeks ei saanud ta anda endale, et oli olnud sarnane tobu ja uskunud asjatundjat ning väljamaa rahadega ülespuhutud reklaami.

Mõni nädal hiljem sain Annuselt kutse teda külastada. Jälle oli ta endine sile ja enesega rahulolev kodanik, kuid aukohal oli tal just samasugune aparaat kui minulgi kodus.

Parimaid jõuluplaate ODEON repertuaarist

Hind kr. 1.—

- O—116 Stille Nacht.— Püha öö (orkester, kelladega).
O Tannebaum — Oh kuusepuu (orkester, kelladega).
O—202 Stille Nacht, heilige Nacht — Püha öö, õnnistud öö (Horn-Quartett).

Hind kr. 3.—

- O—11039 A Fröhliche Weinachten — Rõõmsad jõulud (Ernst Koedel) Dajos Bela orkester. I ja II jagu.
O—2000 A Stille Nacht, heilige Nacht — Püha öö (Dajos Bela kammerorkester).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Dajos Bela kammerorkester).
O—2001 A O Tannebaum — Oh kuusepuu (Dajos Bela kammerorkester).
Es' ist ein Rös' entsprungen — üks roosike on tõusnud (Dajos Bela kammerorkester).

- O—2002 A Alle Jahre wieder (Dajos Bela kammerorkester).
Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsukesed
O—2201 A Lobt Gott, ihr Christen — Nüüd Jumalale kiitust (Puhkpillide orkester).
Allein Gott in der Höh' — Aukiitus olgu igavest (Puhkpillide orkester).
O—2202 A Gelobt seist du Jesus Christ (Puhkpillide orkester).
Gott des Himmels und der Erden — Jumal maa ja taeva looja (Puhkpilli ork.).
O—2624 A Stille Nacht — Püha öö (Dajos Bela, viiul).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Dajos Bela, viiul).
O—11042 A Stille Nacht — Püha öö (Dajos Bela, trio).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Dajos Bela, trio).
O—2199 A Stille Nacht, heilige Nacht — Püha öö (Celesta-soolo Mischa Spoliansky).
O du fröhliche — Oh sa õn-

- nistud (Celesta-soolo, Mischa Spoliansky).
- O—2206 A Stille Nacht, heilige Nacht — Püha õö (Orel).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Orel).
- O—11088 A Dies ist der Tag, den Gott gemacht — Ma tulen taevast (Vera Schwarz, soolo).
Ihr Hirten erwacht (Rahva viis).
- O—2195 A Stille Nacht, heilige Nacht — Püha õö (Doppelquartett).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Doppelquartett).
- O—2196 A Süßer die Glocken nie klingen — Armsamalt kellad ei kõla (Doppelquartett).
Am Weihnachtsbaum die Lichter brennen — Kui armsalt jõulupuu meil hiilgab.
- O—2197 A O Tannenbaum — Oh kuu-sepuu (Doppelquartett).
Es ist ein Ros' entsprungen — Üks roosike on tõusnud (Doppelquartett).
- O—11053 A Harre, meine Seele — Oota hing oh oota (koor).
Lasst mich geh'n — Las' mind minna (koor).
- O—11054 A Jeesus, geh voran — Jesus minu eel (koor).
Ich bete an die Macht der Liebe — Ma kumardan sind armuvägi (koor).
- O—2821 A Grosser Gott, wir loben dich (koor).
Ich will dich lieben meine Stärke — Mu jõud sind tahan armastada (koor).
- O—2822 A Es ist ein Ros' entsprungen — Üks roosike on tõusnud (koor).
Schlaf wohl, du Himelsknabe — Hällilaul (koor).
- O—2204 A Am Weihnachtsbaum die Lichter brennen — Kui armsalt jõulupuu meil hiilgab (koor).
Süßer die Glocken nie klingen — Armsamalt kellad ei kõla (naiskoor).
- O—2205 A Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsuksed (naiskoor).
O Tannenbaum — Oh kuu-sepuu (naiskoor).
- O—2227 A Weihnachtsfeier in der Kir-
- che — Jõulud kirikus, 1. ja 2. jagu.
- O—11047 A Der Weinachtsabend für Alt und Jung — Jõuluõhtu noorele ja vanale, 1. ja 2. jagu.
- O—2628 A Der Kinder Weinachtsfest — Laste Jõulupühad, 1. ja jagu.
- B 86065 Püha õö — Segakoor M. Lüdigi juhatusel (Eesti keeles).
Oh sa õnnistud — Segakoor M. Lüdigi juhatusel (Eesti keeles).
- Hind kr. 3.50**
- O—4930 RA Stille Nacht — Püha õö (Richard Tauber, soolo).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Richard Tauber, soolo).
- O—4931 RA Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (Richard Tauber).
Schlaf wohl du Himmelsknabe — Karjaste hällilaul (Richard Tauber).
- O—4932 RA Weinachten in der Fremde
Jõulud võersil, 1. ja 2. jagu.
- Hind kr. 4.—**
- O—6710 AA Fröhliche Weinachten — Rõõmsad Jõulud, 1. ja 2.
- O—6539 AA Friede auf Erden — Rahu maa peal (Dajos Bela orkester ja koor). 1. ja 2. j.
- O—4810 RA Stille Nacht, heilige Nacht — Püha õö (Lotte Lehmann, soolo).
O du fröhliche, o du selige — Oh sa õnnistud (Lotte Lehmann, soolo).
- O—6657 AA Stille Nacht, heilige Nacht — Püha õö (koor).
O du fröhliche, o du selige — Oo sa õnnistud (koor).
- O—6540 AA O du fröhliche, o du selige — Oh sa õnnistud (koor, Alfred Irmli'i juhatusel).
Stille Nacht, heilige Nacht — Püha õö (koor, Alfred Irmli'i juhatusel).
- O—6541 AA Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (koor, Alfred Irmli'i juhatusel).
Es ist ein Ros' entsprungen — Üks roosike on tõusnud (koor, Alfred Irmli'i juhatusel).

- O—6542 AA Ehre sei Gott in der Höhe — Au olgu Issandale taevast (koor, Alfred Irmlier'i juhatusel).
Lobt Gott, ihr Christen — Nüüd Jumalale kiitust (koor, Alfred Irmlier'i juhatusel).
- O—6658 AA Erzengel Gabriel (Karl Zander koori ja orkestri saatel).
- O—6713 AA Erzengel Gabriels Verkündigung (Ilse Fischer Ramin) — Ingel Gabrieli teade.

Huvitavaid jõuluplaate HIS MASTER'S VOICE

repertuaarist

Hind kr. 3.—

- E. G. 223 Licht vom Herrn (Adam de la Hale) — Valgust Issandalt (koor).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (koor).
- E. G. 239 Vom Himmel hoch (Luther) — Ma tulen taevast ülevalt (koor).
Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsed (koor).
- E. G. 253 Süsßer die Glocken nie klingen — Armsamalt kellad ei kõla (koor).
Es ist ein Reis entsprungen — Üks roosike on tõusnud (koor).
- E. G. 566 Grosses Weinachtslieder-Potpourri — Suur jõululaulude potpourri.
- E. G. 924 O du fröhliche — Oh sa õnnistud (koor).
Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (koor).
- E. G. 252 Vom Himmel hoch — Ma tulen ülevalt (Doppelquartett).
Stille Nacht — Püha öö (Doppelquartett).
- E. G. 901 Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsuksed (Doppelquartett).
Tochter Zion freue dich — Zioni tütar rõõmusta (Doppelquartett).
- E. G. 564 O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Meeskvarlett).
Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (Meeskvarlett).
- E. G. 935 Stille Nacht, heilige Nacht (Gruber) — Püha öö, õnnistud öö (Meeskvarlett).
Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsuksed (Doppelquartett).
- E. G. 911 Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (Berliner Madrigal-Quartett).
Es ist ein Reis entsprungen — Üks roosike on tõusnud (Berliner Madrigal-Quartett).
- E. G. 903 Stille Nacht, heilige Nacht — Püha öö, õnnistud öö (Berliner Madrigal-Quartett).
Ihr Kinderlein kommet — Oh tulge nüüd lapsuksed (Berliner Madrigal-Quartett).
- E. G. 937 Es ist ein Reis entsprungen — Üks roosike on tõusnud (Suur sõjaväe orkester).
Vom Himmel hoch — Ma tulen taevast ülevalt (Suur sõjaväe orkester).
- E. G. 277 Stille Nacht — Püha öö (Marek Weber — viiul).
O du fröhliche — Oh sa õnnistud (Marek Weber — viiul).
- E. G. 520 Andante religioso (Goltermann, Berliini riigiooperi Cello kvartett).
Maria Wiegenlied (Reger) Berliini Riigiooperi Cello kvartett.
- E. G. 589 Stille Nacht — Püha öö (Gruber) Berliini Riigiooperi Cello kvartett..
Aria (Tenaglia) Berliini Riigiooperi Cello kvartett.
- E. G. 563 Wie schön leucht' uns der Morgenstern — Nüüd paistab meile kauniste (Orel).
Allein Gott in der Höh' sei Ehr' — Aukiitus olgu igavest (Orel).
- E. G. 251 Weihnachtsglocken — Jõulukellad (Lindemann). Salongorkester.
Christabend — Jõuluõhtu (Karl Zimmer). Salongorkester.

Hind kr. 5.—

- E. H. 14 Stille Nacht (Gruber) — Püha öö (koor).
Wiegenlied der Hirten (Heinrich Reimann) — Karjaste hällilaul (koor).
E. G. 465 Vom Himmel hoch (Luther) — Ma tulen taevast ülevalt (koor).

- Es ist ein Reis entsprungen — üks roosike on tõusnud (koor).
E. H. 16 Weihnachtsmesse — Jõulumesse.
E. H. 174 Weihnachtsverkündigung — Jõulude kuulutamine (suur koor orel ja kõnelejatega).

Suupilli ettekanded Ringhäälingus

Hiljuti oli raadiokuulajail võimalus jälgida Tallinna Ringhäälingu saatekavas huvitavat kontserti suupillil. Ettekandjaks oli „Estonia“ teatri näitleja Aug. Mikhelson. Esimene, kuid huvitav ja omapärane ettekanne võitis kahtlemata palju poolehoidjaid. Päris imena võis jälgida, kuidas see väike pillike täiesti väikese orkestri mulje jättis. Hra Mikhelson näib üks paremaid mängijaid olema. Tema ei mängi meloodiat, nagu oleme harjunud kuulama, vaid tõmbab sellele ka passe kaasa. Selle tõttu võis uskuda, et siin ennemini löötspilli mänguga tegemist oli. Nagu näha, pole suupill kaugeltki lapse mänguriist ainult, vaid tema võib täisealistele korralikuks muusikariistaks olla. Seda pilli on tarvis ainult mängida mõista. Pöörasime selle muusikariista suhtes hra Mikhelsoni poole mõningate küsimuste selgitamiseks, kes lahkesti järgmist seletas.

Suupillil võib mängida kõike, kuid seda peab oskama. Mina mängin seda riista lapsest saadik. Hästi õpetas mind mängima üks rootslane. Ainult viisi või meloodia mängimine on kõhn. Tarvis on meloodiat saata bassidega. Seda väikest ja kergest kunsti ei mõista meil Eestis peaaegu keegi. Pole, nähtavasti, rõhku pandud sellele. Ka mina olen viimastel aastatel vähe mänginud, sest puudusid suupillid ja neid polnud võimalik siit kusagilt saada. Küll hakati neid Eestis valmistama, kuid nendega ei saa mängida. Alles hiljuti Eesti-Saksa kaubalepingu sõlmimise puhul langes sisse

veo toll suupillidelt ja nüüd võib neid häid ja kuulsaid Hohmeri ja Kochi suupille Esto-Muusikast saada. Sealt sain ka mina oma mänguriista ja kui soovitakse — võiksin nüüd sagedamini esineda.

Meie omalt poolt sooviksime, et hra Mikhelson sagedamini selle väikse armsa riistaga esineks. Mitte ainult ringhäälingus, vaid ka pidu-õhtutel siin ja seal. Ärgu arvatagu, et üks halb laulja rohkem tõmbab, kui sarnane uudis-nummer.

Suupilli tarvitamine peaks rohkem aset leidma muusikaharrastajate hulgas. Ta on hinna poolest igale kättesaadav. Et häid tükki mängida, selleks pole kaugeltki tarvis suurt kallist suupilli, vaid väike pisike pillike on selleks kõige kohasem. M. R.

Hugo Schüts, parim Eesti viiulikunstnik

Molnari jutustus

JUUBEL

Muusikatoas algasid juba sõbralikud käepigistused, oli kuulda tervitusi, naljatati. Igaüks armastas Kurt Halamat, rahulikku, heasüdamlist viiuldajat, kelle auks täna õhtul peale kontserdil esinemise sümfooniaorkestri liikmed korraldasid banketi. Oli möödunud 25 aastat ajast, mis see Sileesiast saabunud väike tõsine mehike asus teise viiuldaja viimase puldi ette, kust ta teadliku ja täpse tööga juba aastate eest oli töötanud üles kolmanda puldini.

Kuid ta tahtis saada esimeseks, kuigi teadis, et see on peaaegu täitmatu unistus.

Sunnitud ja kibeda naeratuses võttis ta vastu tervitused. Bankett ei meeldinud talle. Ta teadis, et seltskonna kõrge patroon teda omn käega kirjutatud kirjas tervitab, ja juba ette tundis ta, et kõned on määratu igavad. See kõik tundus talle ülearu-sena, tehtuna ja narkoosina.

Ta mõtles kiirelt kaduvale ajale, paratamatule surmale, otstarbetule musitseerimisele ja viisitutele saadetele, mis ta paljude aastate kestel omalt viiulilt oli pidanud välja pigistama, et teiste meloodiad seda tugevamini pääseksid mõjule.

Ta uhkustas oma kaardiga: sümfoonia seltsi liige.

Ükskord ta valetas. Majaballil, kus teda lõpmatu kiideti Schumanni unistuse tundeliku ettekandmise eest, jutustas ta, et mängib esimest viiulit. Kuid kohkudes nägi ta mõningaid neist külalistest järgmisel sümfoonia seltsi kontserdil. Sellest ajast peale ei valetanud ta enam iialgi.

Ta hing muutus karedamaks, lubjastus, just samuti kui ta veresoo-

nedki, kus aegapidi tuksus veri. Ta suutis elada muusikast, kuid ei nautinud teda juba ammust ajast.

Juba ammu ta loobus uhketest unistustest kuulsatest soolokontsertidest. Pika raske võitluse järgi sai talle aastate kestel selgeks, et ta on andetu. Ja see kohutav teadmine levis oma halvavat mürki kogu hingesse. Ta vihkas tugevaid, paljutõttavaid noori, põlgas isegi oma andekamaid õpilasi, kes kergesti ja nähtava vaevata leidsid tee nende suurte saladuste juurde, kuhu temal ligipääs näis olevat barrikeeritud kõigutamatute kaljudega. Ja isegi samal õhtul saadab orkester üht noort, tundmatut, kuid plakaatide järgi geniaalset klaverikunstnikku. See näis kui saatuse pilkena, nagu ei tohiks ta tunda hetkekski rõõmu oma pidupäevast.

Kõlas signaal ja Kurt Halama võttis sügava ohkega viiuli kaenla alla ja siirdus saali. Varsti oli koos kogu orkester, juhataja ruttas oma puldi juurde, kunstnik istus kauakestva aplausi saatel klaveri ette ja töö algas. Mängiti ilma proovita, sest silma paistev juhataja võis ka siis juhutada suurepärasest ansamblit, kui see polnud tuhatkorda läbimängitud Tshaikovski või Beethoveni klaverikontsert.

Juubilar vaatas paar korda vargsi poodiumilt alla, kuid ta ei näinud tavalist publikut, kellega ta juba oli harjunud. Tundmatud igavad näod vahtisid õhku, silmitsesid ühtteist ehk orkestri liikmeid ja piilusid binoklitega kunstnikku. See oli perekonna kontsert ja kunstnik vaid saa-

matu asjaarmastaja. Talle aplodeerisid üliinimlikult vaid vabapääsega sissetulnud vaimustatud tuttavad. Orkester sai varstigi aru olukorrast. Valitses hea meeleolu, kuna bankett töötas anda lõbusaid hetki. Isegi juhataja naeratas salaja oma moka-habemesse ja andis liigse hooga märke orkestrantidele. Flöötipuhuja vahetas noodid oboistiga (kuid mitte Beethoveni numbri ajal — selle töid nad välja puhtalt). „Oh sa armas Augustin” pörutas fagottist kauemkestva fortissimo ajal, kuna paupilli mees oma instrumendi hääldas kaheksandiku võrra madalamale. Vägise väljakippuv naeratus moonutas muusikameeste näod inetuks grimasiks. Nad püüdsid seda hoolikalt peita noodilehtede taha.

Lõbus meeleolu haaras kaasa ka juubilari. Mida rohkem ta kuulis klaveri ebasulavat ja kohmakat jooksu, kramplisi akkorde, seda enam kadus ta meelepaha ja andis järgi ta raskemeelsus. „Küll aga klimberdab!” sosistas ta naabrile ja mängis vahetevahel melodiat, mis oli määratud cellole. Siis ta tegeles viiuli

hääldamisega, et paremini kuulda kunstniku viletsat mängu klaveril.

„Lihtsalt hirmus,” ütles ta kontserdi lõppedes. „Kuidas võib sarnast rohelist lasta poodiumile! Kui ma oleksin politsei, siis oleksin selle juba esimese takti järgi keelanud ära.”

Ta oli õnnelik.

Ta oli leidnud endasarnase, kellel seisis ees samasugune kannatustee, kui temal oli seljataga. Ta saab piinlema, kannatama, nutma ja valutundma just niisamuti kui tema . . . Ta saab vannutama ja needma jumalaid just niisama kui tema. Tal seisavad ees samasugused õudsed ja piinariikkad ööd, nagu tema neid kannatas. Sama lootusetult mööduvad ta päevad . . . Juubilar oli õnnelik.

Ja kui seltsi esimees talle piduliku kõne kestel ulatas üle seltsi patrooni, kuulsa krahvi tervituskirja, ja andis teada, et ta koht nüüdsest peale pole enam kolmanda, vaid teise puldi taga, ja et ka esimene pult pole enam liiga kaugel, siis tundis ta, et see õhtu on unustamatu, ja et nende elu, kes töötavad kunsti alal, on lõpmatu ilus.

Kas muusikaärid on tulutoovad?

Vaadeldes muusikaärisi meil ja mujal, leiame nende hulgas vaid üksikuid nimetamisväärilisi. Enamasti on nad väikesed poekesed paari riistaga ja nõnda kiratsevad aastast aastasse. Suurematest muusikaäridest oleks nimetada Jul. Heinr. Zimmermann Leipzigit, Berliinis ja Riias, Fazer — Helsingis ja Hug. ja Co. Zürichis. Muidugi on enam-vähem nimetamisväärseid ärisid veel ka mujal, kuid mainisime siin suuremaid tuttavamaid. Igatahes võrreldes igasuguste muude äridega, on neid

kui sarnaseid otse imevähe. Meil Eestis on muidugi ainuke nimetamisvääriline äri o-ü. „Esto-Muusika” Tallinnas. Selle äri peale võib meie pealinn päris uhke olla. Olgugi, et ruumid seestpoolt soovida jätavad, kuid ajajooksul saab võib olla ka sellest üle.

Huvituseta pole tähelepanna, kes on muusikaäri pidajad rahvuse poolest. Nende hulgas leiame kõiki peale juutide. Olgugi, et just juutide hulgas väga häid ja isegi kõige paremaid muusikamehi leidub, ei harrasta nad seda

äri. Peab oletama, et juut kui sündinud ärimees ei vali omale vähe tulutoovat äriala. Seda peab oletama aga muusikaäridest. Nad ei edene ega kasva nõnda jõudsalt kui muud ärilised ettevõtted.

Meil Eestis on muusikaärid eestlaste kätes enamasti. Tegutsevad vaid mõned üksikud teistest rahvustest — peaaesjalikult meie omamaa sakslased, nagu Brandt Tallinnas Pikal uulitsal — nootide ja muusikariistadega ja Tormolen ja Ko. Tallinnas Harju uulitsal — muusikariistadest ainult grammofonide ja plaatidega.

Vastandiks muusikaäridele leidub aga muusikariistade tööstuste hulgas õige suuri vabrikuid. On teada klaverivabrikud, puhkpilli vabrikuid, suupilli vabrikuid jne., mis loetakse sõna tõsisel mõttes suurtööstusteks. Ka on huvitav tähelepanu, et vabrikud, mis head kaupa valmistavad, on suureks paisunud, kuna alaväärtulise kauba valmistajad-tööstused ikka väikseks jäävad ja üksteise järele tekivad ja kaovad. Näiteks ilmakuulus C. Bechsteini klaverivabrik tegutseb juba 75 aastat ja iga aastaga kasvab ta toodang. Igaüks aga teab ka, et kõige paremad tiibklaverid ja pianiinod on C. Bechsteini. Sama lugu on teiste ülemaailmlise kuulsusega Bohland ja Fuchsi puhkpilli vabrikuga. Ta laiendab oma tegevust järjekindlalt. M. Hohneri suupilli ja lõõtsharmonikute vabrikus on 6000 töölise ametis, olgugi, et suurema osa tööd teevad ära masinad. Mainimata ei saa jätta ka grammofoni esivabrikut „His Master's Voice“ Inglismaal, kes oma tööstust on viimastel aastatel suurema summa väärtuses täiendanud, ainult kui Eestis üldse rahamärke liikvel on.

Sedasama teeb ka Berliinis asuv Odeoni grammofoni ja plaatide vabrik. Samal ajal aga sulgevad omad ukсед sajad väikesed uued vabrikukesed. Kuid

Neid tundmatu riistu ostavad väikesed ärid, kuid nähes, et edu nende müügil neile tekivad asemele jälle uued jne. puudub, lähevad üle teiste samasuguste peale jne. Meiegi Eestis leiame ajalehtis väikeste äride kuulutusi, kus reklameeritakse täiesti tundmata vabrikute grammofone „kuulsatena“. Loomulikult langevad mõned üksikud kergeusklikud sarnaste kuulutuste õnge, kuid varsti kaovad nad turult, mis kinnitab, et neil edu pole ja nad oma hinda ei vääri.

Oleme näinud Eesti turul, näiteks, õige mitmesuguste nimetustega grammofoni plaate, kuid siis kadusid nad jälle. Nüüd viimastel aegadel on jälle õige mitmesuguseid uute tundmata nimetustega plaate ja grammofone tulnud. Kui kauaks nad püsima jäävad, on teine asi. On tähele pandud, et meie tarvitajad väga nõudlikud on. Ja tõsi. Peaaegu sama hinna eest võib saada kõige paremat, siis loomulikult peab halvem, tundmatu kaup turult iseenesest kaduma.

Oleme tähele pannud, et „His Master's Voice“ ja „Odeon“ on püsinud maailma turul enam kui 25 aastat ja meil nende siia ilmumisest saadik. Nõudmine kasvab järjekindlalt. Täheleandab ta on tuntud ja hea.

Muusikaärid pole tulutoovad, kuid nad võivad heade tagajärgedega töötada ja arened a ainult siis, kui müüvad head ja tuntud kaupu, nagu Eestis seda o-i. „Esto-Muusika“ teeb. Sellest võtku kõik vähemad vennad eeskuju ja kui nad tahavad töötada edurikkalt — hoidugu tundmata kauba ostust ja müügist.

Meie mainisime ülemaal pool üksikuid heade vabrikute nimesid. Jäädagu lihtsalt nende juurde. Kuigi mõni ostja vahest reklaamist suggereerituna, muud teilt nõuab, juhatage külma rahuga sinna, kust seda saab, ja teadke, et see oma ostuga kunagi õnnelik ei saa olema ning järgmisel korral juba teie

juurde tuleb ja siis ka jääb, sest teie annate temale kõige hinnaväärilisemat kaupa. Sinna aga, kus ta, olgugi omal soovil, seda halva ja odavat kaupa ostis, iialgi enam ei lähe. Seda õiget teed on muusikaäridest meil käinud ainult o-ü. „Esto-Muusika.” ja igaüks võib

oma silmaga näha, mis tagajärjed sel on. Ta kasvab, kasvab ja kasvab. Teised muusikaärid samal ajal seisavad surnud punktil. Nad küll elavad, kuid edu pole märgata, sest ostjaskond läheb ja ostab ikkagi sealt, kus ta kindlasti head võib saada.

ODEON 1929 a. eestikeelsed uudised

Hind Kr. 3.—

Aleksander Arder — bar.

A 207819 Kus iial pidu peetakse (üliõpilaslaul, seadnud V. Compe) ork. saatel.
Piibulaul (rahvalaul, seadnud Compe), ork. saatel.

A 207826 Kännu kukk (naljalaul), ork. saatel.
Sitta oli kella 12 öösel (meremehe laul, seadnud V. Compe), ork. saatel.

Aleksander Arder / Tenno Vironi.

A 207825 Ei meremees kosi noorelt naist (meremehe laul, seadnud V. Compe), ork. saatel.
Noorus on ilus aeg (üliõpilaslaul), orkestri saatel.

Tenno Vironi — ten.

A 207821 Armas isakohake (rahvaviis), orkestri saatel.
Õrn ööpik, kuhu tõttad sa (rahvaviis), orkestri saatel.
A 207822 Ma täna öösi nägin (rahvalaul), orkestri saatel.
Kalamehe laul (rahvalaul), trio saatel.

Marta Runge ja Aleksander Arder / Aleksander Arder ja Tenno Vironi.

A 207823 Tule nüüd (rahvaviis, seadnud V. Compe), ork. saatel.
Me teretame kõiki (seadnud V. Compe), klaveri saatel.

Tenno Vironi, Aleksander Arder, Georg Viinamägi / Aleks. Arder.

A 207827 Kui on jõudnud sügise (üli-

õpilaslaul), ork. saatel.
Krambambuli (üliõpilaslaul), orkestri saatel.

Bernhard Hansen — bass.

A 207815 a/b Juudase monoloog (K. Koiskoff) klaveri saatel.
Musu ei ole patt. Klaveri saatel.

A 207814 a b Isamaa ilu hoiledes (K. A. Hermann), ork. saatel.
Kuju (Irving), klaveri saatel.

A 207813 a b Eesti laul (F. Pacius), ork. saatel.
Hugenottide laul (Meyerbeer), ork. saatel.

A 207812 a'b Meeste laul (H. Hermann), orkestri saatel.
Laulge poisid. Orkestri saatel.

Ants Lauter.

A 207817 a'b Suvine päev (Tuglas — Liivakell, II).
Kas on veel rohtu, mis avitab (A. Haava „Laine“).

A 207818 a b Kalevipoeg sõjakäigul (ridu 20-st loost).
Karjasekauplemine („Punga Mart ja Uba Kaarel“).

Tantsuorkester.

A 207820 Tasa, tasa (Eesti boston, lauluga) — V. Compe.
Kus sa käisid. sokukene (Eesti fokstrot lauluga) V. Compe.

A 207824 Eesti polka (lauluga: Aleksander Arder) — V. Compe.
Eesti valss (lauluga: Aleksander Arder) — V. Compe.

Raadio vastuvõtjatest

Ühelgi alal pole nõnda palju riidu ega tüli, kui raadio kaupluste vahel, eriti meil Eestis. Meil pole raadioärisi küll mitte väga palju, kuid võistlus nende vahel on seda suurem ja teravam. Seletatav on see asjaolu sellega kõigepealt, et puuduvad tarviliste teadmistega isikud. Riide, saapa, koloniaal jne. kaupluste sellid on kõik välja õppinud mehed. Raadioärides aga sarnaseid ei ole ja niipea tulema ei saa. Kui meil juhtub leiduma raadio alal tehniliste teadmistega mees (need teadmised on kindlasti väga pundulikud), siis ei sobi ta ärisse. On ta aga hea ja kohane isik ärisse — siis puuduvad teadmised, et võiks seal kasulik olla tehnilisel alal. Raadio on aga ainult tehnililne ala ja ilma teoreetiliste ja praktiliste teadmisteta ei lähe seal kuigi kaugele.

Kõik oleme kuulnud ja teame, et meie suurim muusikaäri o-ü. „Esto-Muusika” juba paari aasta eest oma ehitet raadioaparaatidega „läbi löi” ja mitte ainult meil, vaid ka väljaspool Eesti piire — Riias, kus ta oma aparateid eest ainuüksinda I üksikud, s. o. kõrge-
mad auhinnad sai. Seal olivad auhindajateks Euroopa kuulsusega professorid Riia politehnikumist.

See polnud juhuslik nähtus, vaid tõenduseks asjaolule, et need aparateid olivad valmistatud asjatundlikult, teadmistega ja kogemustega meeste poolt. Need olivad valmistet mehe juhatusel, kes vanemaid eriteadlasi raadioalal Eestis on. Meie ei leia kusagilt mujalt sarnaste teoreetiliste ja praktiliste teadmistega mehi. Enamasti igal pool on noored algajad. Mida võivad need siis pakkuda või saavutada? Hiljuti Esto-Muusika ja Kapsi vahel aset leidnud vaielustest selgus, et esimene ka tänapäeval meie oma raadio vastuvõtte aparateidega esikohal seisab. A-s. Kapsi

ja Ko. ühes oma kuulutuses väljendas täiesti selgelt, et nende arvates võimata olla 700 aparati valmis teha ja ära müüa. Ometigi oli nende ridade kirjutajal võimalus a-s. Esto-Muusika raadioaparaatide müügi raamatust näha, kus see arv sees ja üksikult iga ostja nimi ja aadress üles tähendet. Pole kahtlust, o-ü. „Esto-Muusika” võistlejad on enamasti püüdnud müüa väljamaa aparate, kuid nendega ei saagi siin õnne olla. Need on enamasti erandita reaktsiooniga vastuvõtjad, millede tarvitamine meil seadusega keelatud ja kui niisugune aparate seadusega kokkukõlastada, siis on ta väärtusetu. Nad maksavad väga korralikku hinda, kuid kunagi ei suuda võistelda ülemal nimetud firma aparateidga.

On arusaadav. Raadioaparaadi väärtus on tingitud tarvitamis asukohast, oludest ja paljust muust. Kuidas võib, näiteks, Hollandis valmistet aparate siis võistelda ühe kohalikkudele oludele vastavalt konstrueeritud aparateidga. Tialgi!

Asjatundlik amatöörtöö on alati masinilisest vabriku tööst parem. Esimest võib kohandada iga tarvitaaja soovide vastavalt, teist aga mitte. Siin peab tarvitaaja ennast aparateid omaduste alla paenutama. Sarnaseid tarvitajaid leiame meie aga nüüdsel ajal vähe.

On olnud sadasi võrdlus-võistlus-demonstratsioone, kuid ühtegi juhust pole olnud, kus „Esto-Muusika” võistlusdүүnid poleks võitjaks tulnud. Sellest järeldub, et kõik võtmed ja katsed asjatud on. Ei aita väljamaa aparateid ega pole suudetud senini konstrueerida parimaid aparateid kodumaal.

Ühest kurvast nähtusest ei või vaikimata mööda minna, s. o. meie „asjatundjate-nõuandjate” mitteerapooletust. On käega katsutat, et nad endid ühe üksi-

ku äri teenistusse on annud ja selle tõtu kõik nõuanded üksiku äri huvides sünnivad.

Mainiksime vaid ühte avalikult kõigile teada olevat juhust, kus, näiteks, raadionäitusel krooniti I auhinnaga aparaat, mis isegi vale skeemi järel ehitet oli ja meil autoriteediks loetav ins. Olbrei seda isiklikult veel kui ühte väga head aparaati olla soovitanud. Tegelikult oli see aga üks väga armetu riist, mille valmistaja pärast veel kallima vastu sama hinnaga ümber vahetas. Selle juhtumise paljastas üks päevaleht. Samuti on lugu hr. Olbrei raadiovestlustega. Lähevad mööda terved raadiovestlused ringhäälingus, kus muud ei kuule, kui Philips'i nimetust. Meie ei taha öelda, et hr. Olbrei töötaks ühe firma huvides, kuid ta paneb kuulajaid oma vestlustega sarnasesse kahtlevasse seisukorda. Ta on isegi nõnda kaugele läinud, et Philips transformatori parimaks on tembeldanud kui Ferranty. See asjaolu võttis paljudel kuulajatel viimase usu temasse. Ka raadiolampidest ei näi hr. Olbrei muud tundvat kui Philips'i, olgugi, et parimad amatöörid just „Valvo" lampe eelistavad. Võib olla seovad Olbreid ja Kap-

sid sõprussidemed, kuna nad ühes majas elavad. Nõuküsimajad pööravad ju tema poole heas usus ja sarnane küsimuste peale vastamine on osalt isegi auasi. Paljud näeksivad, et ringhääling ka teisa vestlejaid palkaks, sest paljudele on Olbrei vestlused viimaseni tüütavaks saanud.

H. Laur — „Estonia" draamast.

HIS MASTER'S VOICE 1929 a. eestikeelsed uudisplaadid

Hind Kr. 3.—

Bernhard Hansen — bass.

EK 1016 Tulge kokku rahva hulgas (Rheini laul), klaveri saatel.
Mu juure jää. (Romans).

The Murphy-Band.

EK 1017 Miss Estonia, Boston-Valss (V. Compe) lauluga (Põlluaas).
Metsa läksin ma, fokstrott (V. Compe) lauluga.

EK 1018 Kui kallist kodust läksin (V. Compe) Boston-Valss lauluga (Põlluaas).
Vanamoorigese vokitatas, Eesti fokstrott (V. Compe) lauluga (Arder).

EK 1019 Sünnipäeva polka (V. Compe).
Üks vanamees raius üht jämedat puud, valss (V. Compe) lauluga (Arder).

Theodor Tallmeister.

EK 1020 Protestantlise võitluse põhjused Eestis (Theodor Tallmeister) I. Protestantlise võitluse põhjused Eestis (Theodor Tallmeister) II.

Arnold Vissmann — tenor.

EK 1021 Üksi (H. Meri), orkestri saatel. Aeg kaob kiirelt (Conradi), ork. saatel.
EK 1022 Lapsepõlve kodu (P. Würck), orkestri saatel. India külalise laul (Rimski-Korsakow), ork. saatel.

Meeskvartet: Vismann, Põlluaas, Arder, Zwetkow.

EK 1023 Küla moosekant (Moring), orkestriga. Mu kallim üleval kambris sääl (Conradi), orkestriga.
EK 1024 Konna kontsert. Pisarad (F. Vitt).

Sekstett: Runge, Juurikson, Vismann, Põlluaas, Arder, Zwetkow.

EK 1025 Üks noormees otsib pruuti (V. Compe), orkestriga.

Üks jahimees läks metsa (V. Compe), orkestriga.

EK 1026 Vares vaga linnukene (V. Compe), orkestriga. See Saaremaa (V. Compe), orkestriga.

EK 1032 Siberi sunnitööliste laul — Bernhard Hansen. Sind kaitsku Jumal (Neszler) — Bernhard Hansen.

EK 1033 Avaruste ookeanil (oop. „Dämon“ — Rubinstein) — Aleksander Arder. O, korda veel — M. Runge ja A. Arder.

EK 1034 Arlekini miljonid (R. Drigo) — Arnold Vismann. Sööge langud, jooge langud (Rahvaviis) — Arn. Vismann.

EK 1035 Möldri mats (rahvaviis), seadnud V. Compe, Sekstett orkestriga. Ma vaatsin paadist kiikrega (rahvaviis), seadnud V. Compe. Sekstett orkestriga.

Väike Blanchefleure

I. R. H. Bartsch'i „Surevast Rokokost.“

Minu sõber Franeli Thaller Solothurnist jutustas mulle ühe vana pildi ees:

„Otsin vanaasjadega kauplejalt Hirschilt Hafnerstegi tänaval väikese markiis Blanchefleure'i pildi, kes 1792. aastal ühes suurema osa prantsuse aadeliga taktita mälestusena oma vaimustava, tujuka peakese kaotas. Siin pildil on see tal veel; tal on kõrge frisuur ja kõrged, naljakad, imetlevad kulmud; — just kui Watteau pintsliga tõmmatud — ja lustilikult vaatav näokene. Ta on vangistelev ja ma ihkan teda.

Teie ei tea veel midagi väikesest markiis Blanchefleure'ist, kellel alati õigus oli? Teie ei tea veel midagi minu esiisa shveitslase Thaller'i naeruväärt kirest, kelle email-pilt nüüd tema oma all ripub, ja midagi jakobiinlaste, nende maitseta ja graatsiata inimeste taktita olekust? Eks? Nii siis markiis Blanchefleure'il oli ikka ja alati õigus. Tal oli õigus, et ta kui printsessikene ilmale tuli: kauge savoyiline veri, vähe eemal tagapool Versailles'i sei-

sus — nimestikus, aga ometi üks väike hertsoginna, kes kord kuninga kõige naeratelevama markii kinni püüab. Tal oli õigus, et ta üks parem olevus oli, kui kõik teised olevused tema isa lossis, külas ja maakonnas: muusika ja tantsu õpetaja, valitseja, talunik, tüdruk, eesel, härg, sulane ja kõik, mis tema oma oli. Tal oli õigus orjade-talunikkude raskelt muljuvast vaevast elada. Sest tema elas naereldes ja trallides ja terve ilm kummardas sügavalt tema ees, tema hiilguse ja iluduse ees. Otsekui tuul üle vilja põldude käib, nii kummardasid end suured inimeste kogud tema ette: compliments en mille (tuhandeid meelitusi). Ja tal oli õigus markii Massimel de la Réole de Courtoy'ga abiellu astuda, kelle kitsameelsuse üle hoov nii väga naeris, et ta kuningale tingimata tarvilikuks sai ja iga hommiku teda hea tuju loomiseks tervitamas käima pidi. Armatsejaid teadis ta küllalt, aga mehi, kes niivõrd rikkad olid, et omale ühte Blanchefleure'i kõikide

temale omaste soovide ja tujudega lubada, neid leidus väga vähe. Nii tuli ta siis hoo-viringkonda ja ka seal hoidis ta harjunud kombe järele oma õiguse alal, isegi kuningas ees.

Tema naeratlevat kommando võimu näitab kõige paremini järgmine juhus:

On teada, et prantsuse sõjaväes surmanuhtluse juures keelatud oli shveitsi rügementides karjase laulu-mängu puhuda ehk laulda; sest et siis saamatud saaks al-pide lapsed karja kaupa ära jooksid ehk koju igatsuse pärast surid

Strassburi kantsi peal,
Leinama ma õppisin. . .
Alpisarve kuulsin kaugel hüüdvat,
Isamaale pidin üle ujuma —
See korda ei läin'd.

Ja minu esiisa Primus Thaller oli karjase laulumängu keset Pariisi laulnud! Shveitsi kasarmu hoovi peal oli ta seisnud kollase liiva sees, millel õhtu päikene hõõgas ja soldatid end' linna minekuks korda seadsid. Juhtunud oli see järgmisel kombel: Tema oli Ameerikast kirja saanud oma kuus aastat noorema venna Quintuselt, kes trummilööjaks „Prince d'Orleans" rügemendis oli, kaheksateistkümneaastase poisi kirja, kes Lafayette'ist, Washingtonist, vabadusest, kodaniku jonnist ja kodaniku uhkusest kirjutas, nii kenasti ja rumalalt ja pühalikult kui sellega ainult üks kaheksateistkümneaastane poiss hakkama saab. Noor Quintus kirjutas, et lilia rügemendid koju tagasi tulevad, nende peade kohal aga sõidavad nägematu tulised keeled kaasa, missugused Prantsusmaal määratu tulekahjuna üles leekima peavad; suured leekkeeled, suured sõnad:

Vabadus! Ühetaolsus! Vendlus!

Suured sõnad? Vabadus, ühetaolsus?

— Seal mõttes minu vaene igatsust tundev esiisa, et sarnased asjad siin ja seal tema kodumaal juba aastasadadest saadik kodus olid, ilma suurte sõnadeta. . . Appezellis umbkaudu, kust ta tulnud oli, et au ja raha teenida. Ja tema mõttes, et inimkonna seadus Ameerikast vägeva uue asjana kui üks ilmaime üle mere peab toodud saama, kuna ta ometi kodus juba kaua tasakesi ja üsna mõistlikult oma arukat õiekest on ajanud. Teda võiksid ometi ainult need tarvitada, kellele ta sissekasvanud on: vaiksed inimesed, kindlatest piiridest ümbritset. Suur inimkonna seadus ei ole ei üks pohmelus ega ka suur juubel: see on ausalt tegutsev järellaalumine; see peab selle lõpmata hulga jaoks olema, kes liha, leiba, tuba, kambrit ja kööki, natukene päikest ja na-

tukene rohelist, aga palju tööd tarvitab, et tapja metselajas hästi ja kõvasti magaks.

Mispärast need geeniused omad seadused ikka ja alati jälle geeniuuste jaoks teevad?

Kodus, Appenzellis, oli neil juba see käes, millest Pariisis äldes nüüd kartlik-salajalt sosistati.

Ta mõtles oma kõike järellaaluvate onude peale, nende lehmade ja vasikate, põldude ja Alpide peale. See on ometi üks inimsoo loomuga kokkukõlase viidud paradisi, see minu armas Shvyz, oli seersant mõtelnud — — — ja, täielikult sügavasse mõttsisse vajunult, karjase laulumängu laulnud.

Sellega oli siis lõpp ja kõik möödas.

Sest see Ameerika sõnum oli südame-tes palju pahandust sünnitanud, enam kui minu tubli esiisa Primus— eest ausus ise ja tagant vanameelsus — uneski oleks võinud näha, ja kui seda mitte pahemad inimesed poleks teind, siis oleks juba Pariisi nais-teenijaskond ükski oma Shveitsi kasarmutest pärit olevaid armukesi ammu-gi ära rikkunud. Teenijaskond oli üks tähtsam osa suurest pärmist, mille jõul suur revolutsioon käärima hakkas.

Distsipliin oli ammu juba kannatanud. Rügemendis leidus odameeste iseloomusi ja üks tosin neist toetas jonnaka jõuga minu esiisa tema igatsus-rikkas piaanos, nii et karjase laulumäng kaugele kõlas. Juba aastasadadest saadik ei olnud seda keegi enam laulnud ja nii ei olnud ka kedagi trahvitud. Nüüd aga oli see hoopis teisiti kõlanud, kui ennemalt. Mitte kui suur põgenemine! Mitte kui kõlgerõimsam koju-igatsus! Ei, ainult kui kiusulaul vanameel-se keelule.

Nemad rõomusteleisid ja hõiskasid karjase laulumängu, aimasid mina- ja kurgu-häälega alpisarve järele ja saavutasid palju nalja: kümme ehk kaksteist. Ehk küll minu esiisa, nähes kuidas tema meele-olu rikuti, minema hiilinud oli, ja ehk küll ainult üks paar rumalat Untervald'i, Shvyzi ja Appenzelli karjapoissi kojuigatsust saades deserteerisid — oli tema ometi esimene olnud ja pidi kui kolmeteistkümnene vastutama. Teda vangistati; seaduse järele allus ta surmale. Nüüd oli aga surmanuhtlus peaaegu ainsam, mis tähtsusetat alamalt otsekohes kuningaga sidus — — ma ei tea mitte õieti, kas see ehk viimaks tänagi teie monarkiates nii ei ole?

Kuningas pidi seda veidrat, vananenud, sõjaseaduslikku otsust kinnitama. Tema oli paks, mõnis ja aus ja mõttes arupida-

vail tegevusil, missugused „lever“*) juure kuulused, tõsiselt minu esiisa Primuse saatus peale. Kui markii Massimel de la Réole de Courtroy sel ajal õnnelikult naeratades lähenes, küsis ta kaunis ühesilbiliselt: Mis peab siis nüüd selle Primusega tegema? On tühe vana lolluse uuesti moodi toonud...

Markii ei teadnudki, milles asi seisis ja vastas siis vaimurikkalt: Ehk lubavad Sire mulle, kui see moodiasju puutub, minu naiselt nõu küsida?

Terve koor naeris ja tema aeglane Majesteet naeratas; asjasse tuli viivitus, sellepärast oligi ta päri ja nii siis sai minu esiisa saatus markii Blanchefleure'i ilusaisse kättesse pandud, missugused samal ajal Marie Antoinette'i hommiku tanukese kallal nõorisid.

Vaimustav vallatu kuninganna „lever“ algas üks tund hiljem, aga markii sai, kui oma naise mees ja kuninga käskjalg, otsekohe vastu võetud. Tema oli end vahepeal Primus Thalleri asjas orienteerunud ja kandis seda mõlemile daamile ette.

Madam Blanchefleure plaksutas vaimustuses käsi. Üks shveitslane! Kui tore! Mina palun teda Prantsusmaa ilusalt Majesteedilt omale, et ta mulle minu mõisas La Réole'is tühe Alpi kirju-lapiliste lehmadega sisse seaks.

Kuninganna naeris ja oli nõus.

„Tema peab eht lehma kelluke si muretsema ja halli kalevist kuuse punase vestiga, siniseid sukki, karjase kübarat ja talva ja siniseid paelu kandma. Juunis tuleb meie kuninglik Majesteet minu mõisa võõrsile ja siis peab ta meile tühe kenal Alpil, mida me vahepeal ehitanud oleme, kõikide lõbuks seda õnnetut karjase laulmängu ette laulma. Eks, ilus Majesteet?“

Jällegi naeris rõõmus, kergemeelne kuninganna ja oli päri, kuningas andis siis ka minu esiisale täie graviteediga armu, nii kuidas see juba õiguse pärast tühe sedavõrd rõõmustava sündmuse juure kuulub.

Herra Primusel oli siis audients madam Blanchefleure'i juures, et võiks oma elu ja vabaduse eest tänada. Ta oli end soldatiks kõlbmatuna näitanud, väikekodandlise igatsuse pärast teiste eksitaja; teda oli väljatõugatud ja ta ilmus juba appenzellastele omases kodaniku riides, ümarguse kübaraga tema juure.

Madam Blanchefleure oli sensatsioonitõttu, uudishimu ja ärevuse pärast külmad käed ja palavad põsed saanud. Tal jäi

*) Lever — tegevus hommikuse ülesõusmise juures.

hing kinni, kui see halelihtne, hall sündmus vaese poisi kujul sisse lasti. Ta oli omale Jumal teab missugust võimsat ette kujutanud, üht rahva ülesässitajat ja eksitajat, kelle suust kõne leek-ojadena voolab, ja nüüd tuli üks kodanlike õiguste seadusraamat sisse: viisakas, vaikne ja aus, üks õige: Anna mulle seda, siis on sul see.

Kas teie aimate, mis madam Blanchefleure talle andis? Kui ta sisse tuli ja truusüdamlikult ütles: See oli ilus teist, armuline proua, et vaesele võhivõõrale poisile oma hea südame avasite, vaatles madam tema nägu, sest ta kogu ja riiete juures leidus vähe imestusväärilist: tal olid meie hallid, teravad silmad, kitsas, aus nägu, kõrged meelekohad, kongnina, ja ainult noorusel oli võimalik seda Cato'lest olekut vähe pehmendada. Peaasjalikult aga sisaldas ta eneses seda teatavat, rahulikku ilma tsentrumi, missugune isegi üheksa toobi veini järele õiget meest tuikuda ei lase, — ei sissearmastet olles, ei vägevate aegade poliitilises võitluses. Õigus on, et ta kui kindla oleku sümbol haruldi olevail jalgel tema ees seisis. Shveitslaste vana komme, paljudest riidudest päritud.

Tema aga pani seda lõpmata kindlat nägu tähele ja mõtles eneses: Ma pean teda niikaugele viima, et minust ütelda võiks: elle me fait troubler*). See oli seisukoht, mille järele ta meestega ümber käis.

(Järgneb.)

Diplomaadid koka kõnet kuulamas.

Pariisi kuulus kokk Escoffier esines neil päevil Kopenhaageni Prantsuse klubis ette kandega kokakunsti üle. Kõõgisuurust oli ilmunud pealtkuulama ka suur hulk diplomaate.

Oma vestluses puudutas kokk Escoffier diplomaatidele ja kroonitud peadele antud sööminguid.

Wilhelm II kohta tähendas kuningate ja diplomaatide kokk, et see hästi olevat mõistnud hinnata hea söögi ja joogi mõnu. Sama kiitvalt kõneleb Escoffier Inglise kuningast Eduard VII.

Väga arvustavalt suhtus Escoffier kuningate poolt tarvitusele võetud kombele söökide vaheajal suitsetada, mis olevat otse surmapatt kokakunsti seaduste vastu ja ka viisile sööma ajal laudade vahel tantside.

*) elle me fait troubleu — ta teeb mind segaseks.

BALALAIKAD.

Prima, kase puust, 3 keelega . . .	Kr.	7.50
„ „ „ 4 „ . . .	„	8.—
„ „ „ 6 „ . . .	„	8.50
Prima, paremad kui eelmised 3 keelega . . .	„	9.—
„ „ paremad kui eelmised, 4 keelega . . .	„	9.50
Prima, pruuniks lakeeritud . . .	„	15.—
Pikolo balalaikad, kase puust, 3 keelega . . .	„	10.—
Sekunda balalaikad, kase puust, 3 keelega . . .	„	17.50
Alt balalaikad, kase ja vahtra puust, 3 keelega . . .	Kr.	25.—30.—
Bass balalaikad, kase puust . . .	„	45.—
Kontrabass balalaikad, kase puust . . .	„	80.—

DOMRAD.

Prima domrad, kase puust . . .	„	25.—
Pikolo „ „ „ . . .	„	12.50

TSITRED.

5 akordiga, 1-kordse keeltega . . .	„	15.—
6 „ 2-kordse „ . . .	„	18.—
6 „ 1-kordse „ . . .	„	17.50

6 „ 2-kordse „ „ . . .	„	22.50
8 „ 1-kordse „ „ . . .	„	30.—
9 „ 1-kordse „ „ . . .	„	32.—
9 „ 2-kordse „ „ . . .	„	37.50
Rootsi tsitred, 10 akordiga, mõll mehaanikidega . . .	„	45.—

LÕÕTSAPILLID.

21 keelt ja 8 bassi, Ajax kee- led, 2 realine . . .	„	26.—
21 keelt ja 8 bassi, teras kee- led, 2 realine . . .	„	26.—
21 keelt ja 12 bassi, Ajax kee- led, 2 realine . . .	„	30.—
21 keelt ja 12 bassi, teras kee- led, 2 realine . . .	„	35.—
21 keelt ja 16 bassi, teras kee- led, 2 realine . . .	„	40.—
33 keelt ja 12 bassi, teras kee- led, 3 realine . . .	„	65.—
33 keelt ja 16 bassi, teras kee- led, 3 realine . . .	„	70.—

OKARIINOD.

Slavist	Kr.	0.45 kuni 1.—
Meissneri portselaanist „ . . .	„	5.50 „ 7.50

O-Ü. ESTO-MUUSIKA

radioaparaatide hinnakiri

3. lambil. „Esto 3“, sisseehitit poolidega, võtab vastu valjulthääldega vähemalt 20 jaama, kuid maal on temaga vastu võetud kuni 40 jaama . . . Kr. 65.—
3. lambil. „Esto 3 A“, sama, mis eelmine, kuid peenreguleeritava skaalaga . . . Kr. 67.—
4. lambil. Universal Neutrodüün, sisseehitit poolidega, võtab vastu vähemalt 40 jaama valjulthääldega, kuid parematel tingimistel, nagu maal jne. kuni 70 jaama . . . Kr. 130.—
4. lambil. Neutrodüün, sisseehitit poolidega, kusjuures liihilaine poolid on ehitet kõige paremast Inglise kõrgesagedus litsest, eriliselt hästi ja täpselt välja töötatud, vastuvõtt parem kui eelmisel . . . Kr. 160.—
4. lambil. Standard Neutrodüün, parim tehniline saavutus 4. lambiliste vastuvõte aparaatide hulgas, vastuvõetavate jaamade arv suurem kui eelmistel, eriti tugeva võimega, nõnda et kauged jaamad nagu Daventry, isegi kesk päeval vastuvõetav ja öhtul Pariis tugevasti ja selgesti kuuldav on . . . Kr. 210.—
5. lambil. Standard Neutrodüün, seest va-
sega kapseldet, parim ja võimsam apa-
raat üldse raadio turul . . . Kr. 350.—
5. lambil. Varivõre lampidega „Estofoon

- 5“, sisseehitit võrk anoodiga (küite-aku eraldi) . . . Kr. 420.—
5. lambil. Standard Neutrodüün, vahelda-
vast woolust töötav (eraldi anoodi ja
küite akud pole vaja) . . . Kr. 450.—
Kõik meie aparaadid on varustet Valvo
lampidega, mis ei karda ülekütmist ja
mille tõttu nende täielik töövõime pikem
kui ühelgi teisel.
Meie aparaadid on Eestis ainukesed, mis
kroonitet kodu- kui väljamaal üksik
kõrgemate auhindadega. Praegu müügil ole-
vad aparaadid on viimase aja tehnika nõue-
tele ümber konstrueerit ja selle tõttu ha-
ruldase töövõimega, nõnda, et meie 4. lam-
bilisedki vabalt võistlevate 5. lambilistega
kõrvuti seatud võivad saada.
Aparaatide komplekti hinna välja ar-
vamiseks mörgime siin ära ka juure kuu-
luvate osade hinnad:
Antenni materjal Kr. 5.—, 8.—
Valjulthääldeajad — Kr. 12.—, 15.—, 17.50,
27.—, 27.50, 34.—, 37.—, 37.50, 40.—, 50.—
ja 70.—
Akud, 24 amp. tundi ühes happe
ja laadimisega Kr. 15.—
Akud, 48 amp. tundi ühes
happe ja laadimisega . . . „ 22.—
Standard anood, 108 volti . . . „ 8.50
„ „ 130 „ „ 10.—

GRAMMOFONIDE HINNAKIRI

November 1929 a.

Toruga grammofonid.

Odeon, ühe vedruga	Kr. 35.—
„ „ „ suurem	„ 55.—
„ kahe „ suurem	„ 65.—

Kohver grammofonid.

Odeon „Pan“, suurus 28×24× 12,5 cm.	„ 37.50
Odeon „Kismet“ suurus 28,5X 25,5×14 cm.	„ 48.—
Odeon „Tresor“ suurus 28,5× 35×15,5 cm.	„ 60.—
Odeon „Carlet I“ suurus 28× 35×19,5 cm.	„ 60.—
Odeon „Orator“, suurus 31× 38×17 cm.	„ 80.—
Odeon „Mirakel“, suurus 33× 43×19 cm.	„ 125.—
His Master's Voice, musta mahariidega	„ 125.—
His Master's Voice, värvilised His Master's Voice, punase nahaga	„ 140.— „ 180.—

Laua grammofonid.

Odeon 340, ühe vedruga, tam- mest	„ 50.—
--	--------

Odeon 341, ühe vedruga, ma- hagoni	„ 67.50
Odeon 346, kahe vedruga tam- mest	„ 85.—
His Master's Voice 104, tam- mest	„ 150.—
His Master's Voice 104, ma- hagoni	„ 170.—
His Master's Voice 130, tam- mest, kahe vedruga	„ 200.—
His Master's Voice 130, ma- hagoni, kahe vedruga	„ 225.—

Kapp grammofonid.

Odeon 355, tammest	„ 100.—
„ 356, „	„ 150.—
„ 357, „	„ 180.—
His Master's Voice 145, tam- mest	„ 300.—
His Master's Voice 145, ma- hagoni	„ 350.—
His Master's Voice 157, tam- mest	„ 390.—
His Master's Voice 157, ma- hagoni	„ 420.—
His Master's Voice 571, ma- hagoni	„ 700.—
Odeon Pantophon, elektri kō- vendusega	„ 1500.—

O-ü. Esto-Muusika

Tallinnas, Viru 2

Viljandis, Lossi 14